

vizsgálom. Ezt a részben történeti szemléletű munkát két rövidebb időtartamú terepmunkával egészítettem ki, amelyek során igyekeztem a hajdina kortárs és 20. századi használatára vonatkozó adatokat gyűjteni. A gyűjtés elsődleges helyszíne az Őrségben található Szalafő volt, emellett Óriszentpéteren is készítettem interjúkat.

Kutatásom során – így a terepen is – többek között a következő kérdések álltak érdeklődésem középpontjában: mennyire jellemző a hajdina használata napjaink Őrségi konyhájában? Milyen szerepet tölt be a hajdina a turizmusban, hogyan jelennek meg hajdinas ételek a vendéglők étlapjain (amennyiben megjelennek)? Hogyan termesztették a 20. században, majd mikor és miért szűnt meg ez az Őrségi termesztés? Honnan szerzik be ma ezt az alapanyagot? Milyen ételeket készítenek hajdina felhasználásával?

Előadásomban szeretném bemutatni terepmunkám előkészületeit, helyszíni tapasztalatait és az adatok utólagos feldolgozásának módszereit. A terepmunka bemutatása mellett röviden összefoglalnám a kutatás eddig elért eredményeit, következtetéseit is. Végül szeretnék érintőlegesen kitérni a helyszín- és témaválasztás mögötti motivációikra, a kutatás céljára és a témával kapcsolatos jövőbeli kutatási terveimre.

Sáfár Anna

Eötvös Loránd Tudományegyetem

MA

Nők helyzete a 19. századi szlavóniai református falvakban

Kutatásom célja, hogy feltárjam és bemutassam a nők helyzetét a szlavóniai református közösségekben (Haraszi, Kórógy, Rétfalu, Szentlászló), melyet református anyakönyvek és presbiteriális jegyzőkönyvek bejegyzéseinek segítségével szeretnék rekonstruálni. A kutatást mikrotörténeti módszerrel

lokális szinten a forrásanyag feltárásával végzem, ezeknek az elemzésével szeretném a nők mindennapi életének bizonyos területeit bemutatni.

Az anyakönyvekben található házassági contractusok, amelyek a házasságkötési szándék anyagi megerősítését szolgálták. Az elemzés során megtudhatjuk a körülményeit és feltételeit, mikor léptek életbe, kik kötötték meg és kik előtt. A házassági szerződésekből megismerjük, hogy az asszonyok mit vittek a házasságba és férjük halála esetén miként lett biztosítva a későbbi anyagi helyzetük.

A négy gyülekezetben több egyházfegyelmi eljárásra került sor. Erkölcsi vétségek, mint káromkodás, babonáság, házasságtörés, istentiszteletről való kimaradás, tiszteletlen viselkedés, lopás ügye került a presbitérium elé. A presbiterális jegyzőkönyvek elemzésével bepillantást nyerhetünk abba, hogy miként érvényesült az egyházi felügyelet a 19. században a református közösségek mindennapi életében. A források feltárják, hogy mi számított bűnnek vagy szégyennek mind az egyház, mind a közösség szemében, és megtudjuk, milyen büntetési módszereket alkalmaztak, amelyeket az egyház támogatott. Képet kaphatunk arról is, hogy az egyház milyen erőfeszítéseket tett az általa követelt magatartási normák fenntartására, vagy ez mennyire nem sikerült az ellenállás miatt. Jól láthatóvá válnak az erkölcsi normák és viselkedési szabályok ellenőrzése során kiemelkedő nembeli és társadalmi különbségek.